

Toegekende valorisatieprojecten 2025

Project 1: Spelgericht taal- en wiskundeaanbod in de praktijk (STAP)

Titel	Een innovatieve aanpak van begeleid spel met focus op leerdoelen taal en wiskunde bij de oudste kleuters
Valorisatieproduct	Educatieve praktijkbrochure met instructiemodellen en spelscenario's
Aanvrager	Thomas More Kempen vzw
Projectleider	Eline Bernaerts en An Severeijns
Samenvatting project	Dit project wil het professioneel handelen van kleuterleerkrachten versterken bij het realiseren van kwaliteitsvol begeleid spel, met een specifieke focus op taal en wiskunde bij oudste kleuters. De nieuwe minimumdoelen worden in dit project intentioneel aangebracht via directe instructie en verdiept via rijk spel in kleine groepjes of hoeken. Het project vertrekt vanuit de inzichten van het KIKO-onderzoek, in dit onderzoek werden aanbevelingen gedaan op vlak van Wiskunde, taal en executieve functies voor het kleuteronderwijs. Bijkomend leerden we uit onderzoek dat vrij spel niet vanzelf leidt tot leren, maar dat begeleid spel met duidelijke doelen vaak effectiever is dan louter instructiegericht onderwijs. We vertalen deze inzichten naar de praktijk via een educatieve praktijkbrochure met instructiemodellen en spelscenario's, met aandacht voor de oudste kleuters binnen herkenbare hoeken zoals bijvoorbeeld de winkelhoek en zandtafel. Binnen het spel stimuleren we talige interactie, wiskundig denken, en elementen van executieve functies. Door deze praktijkgerichte materialen aan te bieden en breed te verspreiden via Leerpunt en lerarenopleidingen, willen we leerkrachten STAP voor stap versterken en de impact van spelend leren verhogen. Bijkomende financiering is nodig om deze good practices te ontwikkelen, te testen, te verbeteren én beschikbaar te stellen voor het bredere onderwijsveld.
Thema's	Toolkit leren en ontwikkeling bij kleuters: Spelend leren, Beginnende geletterdheid, Beginnende gecijferdheid NRO leidraad: Betekenisvol en functioneel taalonderwijs in groep 1-2
Doelgroep	Leraren kleuteronderwijs (oudste kleuters)
Partners	VBS Sint-Gummaruscollege, GVKS De Duizendpoot

Project 2: Verwonderingsdidactiek voor wetenschappen

Titel	Verhoging van de cognitieve en emotionele betrokkenheid voor wetenschappen in het secundair onderwijs via een verwonderingsdidactiek
Valorisatieproduct	Inspiratiegids met infofiches en verwonderingsstrategieën
Aanvrager	UC Limburg vzw
Projectleider	Katrien Vyvey
Samenvatting project	Een kennisrijk curriculum stimuleert beter leren. Binnen de wetenschappen is het echter een verontrustende waarneming dat leerlingen uit landen die hoog scoren voor internationale TIMSS- en PISA-testen vaak laag scoren voor interesse. Een didactiek van verwondering verhoogt zowel de emotionele als cognitieve betrokkenheid met vakinhouden. Daarom wil dit valorisatieproject inzetten op een verwonderingsdidactiek in de wetenschapsklas en illustreren hoe acht verwonderingsstrategieën bijdragen om de aanbevelingen uit de leidraad Wetenschappen voor Secundair Onderwijs te realiseren. Dit gebeurt aan de hand van een tweedelige inspiratiegids: ○ Het eerste deel bevat infofiches die samenvatten hoe verwondering bijdraagt tot het realiseren van de aanbevelingen in de leidraad Wetenschappen voor Secundair Onderwijs. Er wordt uitgelegd hoe je verwondering in de wetenschapsklas bevordert door gebruik te maken van achtverwonderingsstrategieën. Er wordt ook geschetst hoe verwondering stimuleert om disciplinair denken te verruimen tot interdisciplinair(i)STEMmig onderwijs. ○ Een tweede deel werkt de verwonderingsstrategieën uit voor een aantal concrete voorbeelden uit de fysica, chemie en biologie voor de eerste twee graden van het secundair onderwijs. Deze voorbeelden illustreren hoe je als leerkracht via verwonderingsstrategieëninzet op de aanbevelingen uit de leidraad Wetenschappen voor Secundair Onderwijs. De voorbeelden zullen suggesties bevatten voor verruiming naar een interdisciplinaire (i)STEMmige context.
Thema's	Leidraad Wetenschappen in het secundair onderwijs

Doelgroep	Leraren, studentleraren en lerarenopleiders Wetenschappen
Partners	Vrije Universiteit Amsterdam, Faculty of Psychology and Education

Project 3: Denken over wetenschap

Titel	Denken over wetenschap: Beeldmateriaal en evaluatie-instrumenten om leerlingen inzicht te bieden in 'Nature of Science'
Valorisatieproduct	Leermateriaal met videofragmenten, evaluatie-instrument voor leraren voor in kaart brengen van vorderingen bij jongeren
Aanvrager	UAntwerpen
Projectleider	Jelle De Schrijver
Samenvatting project	Om wetenschap te begrijpen hebben leerlingen nood aan kennis over wetenschappelijke kennis. Deze vorm van epistemologische kennis wordt 'Nature of Science' (NoS) genoemd. Begrip van NoS maakt jongeren niet alleen weerbaar tegenover wetenschappelijke mis- en disinformatie, het draagt bij aan motivatie voor en begrip van wetenschap. Uit eerder onderzoek blijkt dat het inzetten op (expliciete) reflectie-activiteiten en dialoog tussen leerlingen inzicht in NoS stimuleert. Al is inzicht in wetenschap een belangrijk onderwijsdoel, in Vlaanderen zijn leerkrachten weinig vertrouwd met NoS-onderwijs. Eerder ontwikkelde leermateriaal (WetenschapsReflex) bood daarvoor een aanzet. Maar het materiaal had enkele manco's: leerkrachten missen geschikte evaluatie-instrumenten en de aansluiting met een authentieke wetenschapscontext ontbreekt. Nochtans is het werken met authentieke stemmen van wetenschappers relevant om bij leerlingen inzicht op te wekken over de reële wetenschapspraktijk en zo inzicht te creëren over wetenschap als discipline. In dit project willen we op basis van Educational Design Research extra leermateriaal ontwikkelen met videofragmenten waarin wetenschappers spreken over NoS. Daarnaast ontwikkelen we een evaluatie-instrument voor leerkrachten dat de vorderingen bij jongeren in kaart brengt. We werken bij de ontwikkeling samen met Odisee, VRT, de vereniging van leerkrachten wetenschappen en het Gents Universiteitsmuseum.

Thema's	Leidraad Wetenschappen in het secundair onderwijs
Doelgroep	Leraren Wetenschappen 2 ^{de} en 3 ^{de} graad secundair onderwijs, studentleraren en lerarenopleiders
Partners	Odisee, VRT, VELEWE en het Gents Universiteitsmuseum

Project 4: STEM taal geven

Titel	Samenwerken aan STEM: Leerkrachten een STEM-taal geven
Valorisatieproduct	STEM-tool
Aanvrager	Vrije Universiteit Brussel
Projectleider	Ilse Stiers
Samenvatting project	Met dit projectvoorstel willen we een tool ontwikkelen om leerkrachten een taal te geven om effectief samen te werken aan STEM-onderwijs in multidisciplinaire teacher design teams (TDT's). Leraren weten ongeveer wat geïntegreerde STEM inhoudt, maar de exacte invulling van STEM en de basispijlers loopt vaak stroef. Ook in de literatuur is er consensus over de basispijlers van STEM, maar niet over hoe die dan concreet moeten ingevuld worden. Met onze tool willen we leraren ondersteunen om hun STEM-onderwijs vorm te geven. Enerzijds willen we hen voldoende ondersteuning geven met het invullen van de basispijlers, anderzijds willen we TDT's ook samen laten invullen wat STEM voor hen en hun leerlingen betekent. De ontwikkeling van de tool zal plaatsvinden via een ontwerpgerichte onderzoeksbenadering. Een eerste prototype wordt opgesteld, en zal vervolgens geëvalueerd en bijgestuurd worden. Eerst door STEM-experten, vervolgens door TDT's die de tool gebruiken, om zo uiteindelijk tot een finale versie te komen. Deze ontwikkeling gebeurt in samenwerking met de cel 'iSTEM inkleuren'.
Thema's	Leidraad Wetenschappen in secundair onderwijs.

	Toekomstige leidraad STEAM
Doelgroep	Leraren secundair onderwijs
Partners	iSTEM (KU Leuven)

Project 5: EFFE

Titel	EFFE uitproberen! Aantrekkelijke hulpmiddelen voor het efficiënt en effectief feedback geven
Valorisatieproduct	Praktijkpakket met aanpakken en werkvormen, twee overzichttools en een werkvorm voor een gedragen feedbackbeleid
Aanvrager	Arteveldehogeschool Gent
Projectleider	Melissa De Bruycker
Samenvatting project	Het valorisatieproject streeft ernaar het werken met de evidence-informed Leidraad Feedback om het leren te verbeteren te stimuleren via het uitwerken van vijf tools. Twee hiervan bevatten concrete aanpakken en werkvormen gebaseerd op evidence-based onderzoek uit de leidraad, aangevuld met aanpakken ter bevordering van zelffeedback en de begeleidende taak van de leerkracht hierbij. Twee andere tools verschaffen overzicht over de leidraad en over het bijkomend onderzoek naar zelffeedback en de begeleidende taak van de leerkracht hierbij. Een vijfde tool stimuleert een feedbackbeleid vanuit evidence-informed denken. Om het materiaal te laten aansluiten bij de expertise en perceptie van leerkrachten wordt gewerkt met ontwerppartners: leerkrachten uit 3 scholen (1 lager en 2 secundair onderwijs). Het materiaal beantwoordt aan noden geformuleerd door leerkrachten, inspectie en internationaal onderzoek. Eenvoud en helderheid bij de ontwikkeling staan voorop, alsook de onmiddellijke beschikbaarheid van het materiaal online en in downloadbare versie. We leggen de nadruk op zowel informeren als illustreren zodat materiaal niet los wordt gezien van het evidence-based onderzoek waarop het is gebaseerd.
Thema's	Leidraad Feedback die het leren verbetert Onrechtstreeks aanknopingspunten bij leidraad Differentiatie om onderwijsachterstanden weg te werken, leidraad Onderwijs vanuit hoge verwachtingen

Doelgroep	Leraren lager en secundair onderwijs
Partners	Sint-Paulusinstituut Herzele, BuSO Sint-Lodewijk, een partnerschool BSO (nog te bepalen) en een school voor lager onderwijs (te bepalen)